

at man maatte gaa en helt anden Vej. Det er ikke let og hører ikke hjemme her at komme med indgaaende Forslag om, hvad der skal gjøres; men en Ting staar i nær Forbindelse dermed, og det turde jeg vel henstille til den ærede Regjerings Opmærksomhed. Nu er der Bygningsafgiftsfrihed for alle Smaaeiligheder under 80 Kvadratalen, dette er et overmaade lille Areal. Det vilde være til stor Gavn for Arbejderbefolkningen, om denne Bygningsafgiftsfrihed blev udvidet til at gjælde Arealer indtil 90 Kvadratalen, og i Forbindelse dermed tror jeg ogsaa, at der ved Bygningsafgiftsfriheden burde tages noget Hensyn til, hvorledes Boligen var indrettet, om det i det Hele taget var en god og sund Bolig. Det skulde ikke altid være tilstrækkeligt, at Arealet var lille, der kan og bør stilles Fordringer til Boligen; hvis man gennemførte en saadan Lov, vilde man yde Arbejderne en ikke ringe Hjælp. Jeg beklager derfor som sagt, at jeg ikke kan slutte mig til Forslaget paa den Maade, det her foreligger; dermed siger jeg ikke, at jeg vil stemme imod Forslaget. Det er modtaget med saa stor Sympathi fra mange Sider og forsjener en omhyggelig Overveielse, og det er ikke Meningen med mine Udtalelser at ville have, at det skal slaas ihjel ved at nægtes Overgang til anden Behandling.

Carstensen: Det erkjendes vistnok fra alle Sider, at den Tante, som dette Lovforslag omfatter, er god og ædel, hvilket ogsaa har fundet sit Udtryk deri, at den har været Gjenstand for Overveielse i forskjellige Lande, hvad der enkelte Steder har ført til mindre Forsøg, ligesom flere Høbenhavniske Borgere adskillige Maanedes, før Lovforslaget blev indbragt i Folkethinget, have beskæftiget sig meget alvorligt med dette Spørgsmaal og søgt en Løsning deraf. Men hvor meget jeg end sympatiserer med Tanken i Forslaget, nærer jeg dog mange af de Betænkeligheder, som den ærede foregaaende Taler ogsaa havde med Hensyn til Forslaget i dets nuværende Skikkelse. Sagen er nemlig i sig selv ikke blot ædel og god, men den er tillige overordentlig omfattende, den kræver Overveielse fra mangfoldige Sider og mangfoldige Synspunkter og Hensyntagen ikke blot til en enkelt Del af Befolkningen, men til mangfoldige Led af Befolkningen, og alle disse Hensyn komme ikke til deres Ret, naar et Forslag som dette saa at sige jages igjennem først i det ene og saa i det andet Thing. Det, som dette Forslag først og fremmest fordrer og kræver af Hensyn til alle Parter, er en stille, rolig og

moden Overveielse, og Spørgsmaalet bliver derfor efter min Mening, om Sagen er af den Bestaaffenhed, at der Intet tabes ved at det tages med Befindighed og No. For at besvare dette Spørgsmaal vil jeg tage Sagen ganske praktisk og se paa, hvorledes den vilde gaa ud i Livet, saafremt vi gik ind paa Forslaget, saaledes som det her foreligger. Da vilde Kjøbenhavns Kommune inden 1ste Februar være pligtig til at afgive sin Erklæring. Naar vi gik ud fra, at den virkelig afgav den Erklæring, at den vilde modtage dette Laan paa de givne Betingelser og paatage sig de dermed følgende overordentlig store Forpligtelser, saa kunde man først til den Tid begynde paa det ene Punkt i Forslaget, nemlig Gjennembygningen. Denne Gjennembygning er for en stor Del et hygieinist og for en stor Del et Skjønheds-spørgsmaal; men Gjennembygningen er ogsaa det, som ligger nærmest, det, som hurtigt maatte kunne gøres, idet man ved at bryde igjennem, ved at rydde ud i de gamle Kvartaler, hurtigt kan skaffe Arbejde. Hvad vil man nu først opnaa ved denne Udbygning? Man vil opnaa, at alle de Folk, der — saaledes som den ærede foregaaende Taler nævnte — ere knyttede til disse Kvartaler ved de mangfoldige Gaard, som knytte Gaardværkeren til det Strøg, hvor han boer, hvor han søger sin Mester, hvor han har sin Klub, hvor han forhandler med sine Kammerater om sine Interesser o. s. v. — man vil naae, at alle disse Folk blive jagede ud. Men for stadig at holde os til Tidsspørgsmaalet, saa spørger jeg: hvornaar kan det ske? Den ærede foregaaende Taler sagde, at Opfølgelse til Medbygning kunde ikke ske før til Oktober næste Aar. Jeg opstiller den Antagelse, at det kan ske hurtigere, at der allerede fra 1ste Februar vil kunne opføres med 3 Maanedes Varsel, der er mange Steder, hvor Smaaeilighederne udleies paa 3 Maanedes, ja endog enkelte paa een Maanedes Varsel. I hvert Fald gaar altsaa Februar Maaned med, og man kan først begynde at rive ned efter Marts og April; det er næsten mer end fantastisk at tænke sig det saa hurtigt; men der er ved hele Lovforslaget noget saare fantastisk i hurtig at ville skaffe Arbejde ved denne Fraflytning og Medbygning. Have Forslagsstillerne tænkt sig, hvad det vil sige i Hjertet af Vinteren at jage Smaafolk ud og hen til andre Leiligheder? Der staar 2 à 3000 Leiligheder ledige, der er altsaa ledige Leiligheder nok; men fra det Dieblit, man i en større Stil vil gennemføre den Tante, som her er udkastet, og som for Resten, hvis den skal betyde Noget, kræver langt flere Penge, end der